

Seniausias meno kolektyvas Tauragėje dainų ir šokių ansamblis „Jūra“ švenčia 60 metų jubiliejų. Šventinis koncertas jau šiandien, lapkričio 25 d., 19 val., Tauragės kultūros rūmuose. Visus buvusius „Jūros“ ansamblio dalyvius ir gerbėjus kviečiame į jubiliejaus iškilmes!

„Jūra“ banguoja jau 60 metų

Eugenijus ŠALTIS

Puikiai prisimenu, kai apie 1976-uosius metus, mus, jaunus mokytojus, kitus inteligentus sukviėtė tuometinė rajono valdžia ir pasakė: reikia gelbėti dainų ir šokių ansamblį „Jūra“. Trūksta dainininkų, muzikantų. Pagąsdino dar, kad bus sunku Tauragėje dirbti, jei to prašymo neįvykdysime. Tokie keisti ir įdomūs laikai buvo. Tąkart ansamblis pakilo iš duobės. Taip pažintis su šiuo seniausiu Tauragės miesto meno kolektyvu, nuširdžiais žmonėmis, neretai fanatiškais geria žodžio prasme ansamblio gerbėjais, ir prasidėjo. Tęsiasi jau 40 metų su įvairiomis ilgesnėmis ar trumpesnėmis pertraukomis. Ansamblio solidziame kūrybiniame kelyje „Jūra“ ryškiai bangavo, buvo momentų, kad stodavo „štilis“, keisdavosi vadovai, šokėjų, muzikantų, dainininkų kartos. Visko buvo – kaip ir kiekviename didesniame kolektyve, kaip ir kiekvienoje šeimoje.

Dabar dainų ir šokių ansamblis „Jūra“ jaučiasi gerai, yra vertinamas šalyje, be jo neapsieina ansamblių šventės Lietuvoje, Lietuvos dainų šventės, ansamblių vakarai Kalnų parke, regioninės ansamblių šventės, Tauragės rajono, miesto šventės. Jį pamilo Rydštato gyventojai, ansamblio maršrutai driekėsi ir driekiasi Gruzijos, Rusijos, Latvijos, Estijos, Karaliaučiaus krašto, Vokietijos, Italijos, Baltarusijos, Karijijos, Lenkijos ir, žinoma, Lietuvos keliais.

Naujai suburtam kolektyvui diriguoja jo įkūrėja Nijolė Stankutė-Jautakienė

Ansamblio gimimas

Dar 1956 metais, sujungus tuometinių kultūros namų meno kolektyvus – mišrų chorą, šokių ratelį ir liaudies instrumentų orkestrą į vieną ansamblį, gimė „Jūra“.

Tiesa, ne iš karto toks pavadinimas buvo suteiktas. Pagal tuometinius reikalavimus vardas buvo patvirtintas tik tada, kai kolektyvas po sėkmingų koncertų, programų sukūrimo, dalyvavimo gastrolėse, festivaliuose ir 1960 metų respublikinėje dainų šventėje pelnė pavyzdinio meno saviveiklos kolektyvo vardą (toks statusas buvo suteiktas 1960 m.). Tuomet patvirtintas ir ansamblio

pavadinimas „Jūra“. Dabartinis meno vadovas Virginijus Bartušis rado archyvuose ir išsaugojo dokumentą, patvirtinantį „Jūros“ gimimo faktą. Aiškumo dėlei reikia pasakyti, kad dainų ir šokių ansamblis turi savo specifiką, jam neužtenka vieno vadovo, nes reikia kelių sričių specialistų. Dėl to jame turi dirbti ir dirba choreografas, chorvedys, instrumentalistas-kapelos vadovas, akompaniatorius-pianistas ir viską apjungiantis, rengiantis, renkantis programą meno vadovas-režisierius, scenaristas, muzikantas, žodžiu, visų galų meistras.

Taip atrodė „Jūros“ ansamblis 1961 metais

Prieš dešimt metų ansamblis „Jūra“ šventė savo aukštinį jubiliejų – 50-metį. Ansamblio dalyviai, vadovai ir svečiai po jubiliejinio koncerto

Prieš penkerius metus paminėtas „Jūros“ 55-metis. Pirmoje eilėje (iš kairės) Lietuvos nacionalinio kultūros centro vyresnioji specialistė Jolanta Kisielytė-Sadauskienė, renginio vedėjas Eugenijus Šaltis, Lietuvos nacionalinio kultūros centro direktorius Saulius Liausa, baletmeisterė Birutė Sagatauskienė, meno vadovas Virginijus Bartušis, koncertmeisterė Daiva Bartušienė, choro vadovas Gintaras Bartušis ir kapelos vadovas Saulius Bernotas

„Jūra“ šiandien - stiprus ir žinomas Lietuvoje meno kolektyvas, nuolatinis respublikinių Dainų švenčių dalyvis, vyriausias meno kolektyvas Tauragėje

Vadovai...

Ansamblio įkūrėja yra Nijolė Stankutė-Jautakienė. Ji – ir pirmoji vadovė. Šokių grupei iš pradžių vadovavo mokytoja Elena Šimkevičienė. Vėliau vadovai buvo Vytautas Urbonavičius, šokėjams vadovavo Marytė Saukaitienė, Zenonas Norkus. Daugiausiai pačių brandžiausių savo kūrybos metų – 40 – ansambliui atidavė baletmeisterė, nusipelnusi kultūros darbuotoja ir žymunė Stanislava Čilinskienė. Ši specialistė yra išvariusi ypatinai gilią vagą Tauragės kultūros

Baletmeisterė net 40 metų dirbo kultūros žymunė, žinoma šalies choreografė, pedagogė Stanislava Čilinskienė

arimuose, vadovaudama ne tik ansamblio „Jūra“ šokėjams, bet ir gausybei vaikų, jaunimo, tuomet vadintiems pramoginių šokių kolektyvams. Ji yra buvusi ir respublikinių dainų švenčių vyriausioji vadovė, žinoma visoje šalyje choreografė, rajoninių, zoninių dainų švenčių vyriausioji vadovė. Ilgus metus akompanavo Vaidotas Gulbinskas. Choriui vadovavo Edmundas Jautakis, Vytautas Naraškevičius, Genovaitė Červinskienė, Danutė Petraitienė, Vytautas Ambroza, Zenonas Komskis (jis ir ansamblio meno vadovas 1971–1983 m.), Albinas Rukas (jis taip pat buvo ansamblio meno vadovas 1983–1986 m.). Meno vadovu 12 metų dirbo Jonas Jankauskas (1986–1998 m.).

Ansamblio kaimo kapelos vadovais dirbo Vytautas Urbonas, Arūnas Rakevičius, Sigitas Kazakevičius, Petras Bursteika, Virginijus Bartušis. Meno vadovu ir kapelos vadovu dirbo Liudas Andrulis (1965–1971 m.). Ansambliui vadovavęs yra ir Vilmantas Tamoševičius (2000–2006 m.). Ansamblio solistais keletą dešimtmečių buvo Romualdas Eičas, Eugenijus Šaltis, Virginijus Bartušis. Šokių grupei kurį laiką vadovavo Vaida Jurgilevičienė. Visi šie vadovai yra dirbę su kitais meno kolektyvais, chorais, ansambliais, orkestrais, kapelomis. Jie gerai žinomi žmonės ne tik Tauragėje, bet toli už jos ribų.

Dabar „Jūrai“ vadovauja meno vadovas Virginijus Bartušis, choro vadovas – Gintaras Bartušis, kapelos vadovas – Saulius Bernotas (visi trys kartu dirba jau 10-us

metus, o Virginijus Bartušis yra buvęs kapelos vadovas, Saulius Bernotas iš viso „Jūros“ kapelos vadovu dirba jau 20-us metus), šokių vadovė Vilija Krūgelienė, neseniai pakeitusi ilgametę šokių vadovę Birutę Sagatauskienę (ji toliau sėkmingai vadovauja pagyvenusių žmonių liaudiškų šokių grupei „Vėjava“, yra viena iš šokių festivalio „Susibėgę patrepšėkim“ organizatorių). Akompaniatorė dirba pianistė Daiva Bartušienė.

...prisimena ir linki

Zenonas Komskis:
– Vos tik baigęs Vilniaus valstybinę konservatoriją (dabartinė Muzikos ir teatro akademija), 1971 m. rugpjūtį buvau paskirtas į Tauragę vadovauti pavyzdiniam dainų ir šokių ansambliui „Jūra“, kuris ką tik buvo atšventęs 15 metų jubiliejų. O praėjus mėnesiui tą jubiliejinę programą teko jau mintinai diriguoti rajono derliaus šventėje, kuri vyko šalia dabartinės vasaros estrados, tik kitoje Jūros upės pusėje, hipodrome.

1972 m. ansambliui teko didelė atsakomybė atstovauti Lietuvai konkurse Visasąjunginėje liaudies ūkio parodoje Maskvoje, kurioje ansamblis buvo apdovanotas antrąjo laipsnio diplomu, o vadovas – parodos sidabro medaliu.

Ansambliui vadovavau iki 1983 m. vasaros. Per tą laikotarpį ansamblis pabuvojo Gruzijoje, kur koncertavome Zestafonio miesto visuomenei. Ten buvome nepaprastai šiltai priimti. Dalyvauta kiekvienoje ansamblių šventėje Vilniuje, koncertuota Lietuvoje, Latvijoje, Kaliningrado srityje.

Arūnas Rakevičius, kapelos vadovas 1980–1983 m., tada jaunas specialistas, baigęs Lietuvos valstybinės konservatorijos Klaipėdos muzikos fakultetą ir įgijęs orkestrinio dirigavimo specialybę:

– Tai buvo mano darbo pradžia po studijų. Įgijau daug naujos patirties, prasiplėtė akiratis, nes buvau paruoštas kaip pučiamųjų instrumentų orkestro vadovas ir muzikantas, o čia teko padirbėti su liaudiškos muzikos kapela. Parenge, atsimenu, įdomią, specialiai kompozitoriaus Anatolijaus Lapinsko „Jūrai“ parašytą programą. Tuomet kapeloje smuikais grojo Aloyzas Laurinavičius, Laimutė Rudminienė, Audronė Beišienė, akordeonu – Kristina Vaičekauskienė, klarnetais – jau išėję Anapilin Petras Bursteika, Petras Sadauskas, kontrabosu – Vilmantas Ališauskas. Buvome pilni jėgų ir entuziazmo.

Linkėčiau ansambliui nuolat ieškoti naujų sprendimų, repertuaro, įtraukti kuo daugiau jaunimo, na, ir visuomenės palaikymo, supratingų klausytojų ir žiūrovų, daug koncertinių kelionių.

Albinas Rukas:

– 1983 m., baigęs tuometinės LTSR valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetą, buvau paskirtas Tauragės kultūros skyriaus žinion ir numatytas į dainų ir šokių liaudies ansamblio „Jūra“ chormeisterio pareigas. Deja, pasikeitus aplinkyboms,

man teko minėto ansamblio meno vadovo pareigos. Žinoma, man, kaip jaunam specialistui (saviveiklinio choro vadovui), tai buvo tikrai didelis iššūkis. Studijų metais man nebuvo tekę susidurti su kelis žanrus apjungiančio kolektyvo specifika. Ypač aktualus repertuaro klausimas. Vienas įdomesnių užsiėmimų, vėliau pravertusių dirbant su meno saviveikla, – instrumentinės muzikos partitūrų studijavimas. Tuo metu „Jūra“ išgyveno ne pačius geriausius laikus: apirusi vokalinė grupė, visiškai nesukomplektuota kaimo kapela. Gyvastį ir tikėjimą palaikė artėjanti eksperimentinė dainų ir šokių ansamblių šventė Alytuje (1984 m.) ir, žinoma, respublikinė dainų šventė Vilniuje (1985 m.). Nors pirmieji žingsniai su ansambliu „Jūra“ ir nebuvo lengvi, tačiau džiugina tai, kad aš patekau į paprastų, nuoširdžių meno saviveiklos mylėtojų šeimą bei visada pasiruošusių patarti ir padėti kultūros darbuotojų kolektyvą.

Jonas Jankauskas, ansamblio meno vadovu išdirbęs 12 metų (1986–1998 m.). Jonas yra sukaukęs labai didelį ir gerai sutvarkytą archyvą apie savo darbą su įvairiais meno mėgėjų kolektyvais, apie ilgametę pedagoginę veiklą Tauragės muzikos mokykloje ir apie ansamblių „Jūra“. Jo teigimu, jam pradėjus dirbti, ansamblis vėl buvo „įkritęs į didelę duobę“. Reikėjo jį prikelti.

– Ansamblių didelėmis pastangomis pavyko prikelti vėl iš naujo. Kadangi jame buvau grojęs birbyne dar velionio vadovo Liudo Andruolio laikais, šiek tiek žinojau šio įdomaus žanro specifiką. Darbas buvo labai sudėtingas ir tikrai nelengvas. Vien orkestruotųjų aranžuotųjų kūrimas atimdavo labai daug laiko, tačiau niekada neprašiau dėl to kieno nors pagalbos ir visos kapelos, šokių, choro aranžuotės yra padarytos mano paties. Tai milžiniškas darbas, atsižvelgiant į tai, kad tuomet dar nebuvo tokių techninių galimybių, kokios yra dabar. Natas tekdavo rašyti ranka, dauginimo aparatų taip pat beveik dar nebuvo. Po dviejų metų darbo pavyko išvežti ansamblių į Gruziją, Zestafonio miestą, ir surengti ten keletą koncertų. Tuomet chorui vadovavo Genovaitė Červinskienė, baletmeisterė buvo Stanislava Čilinskienė, kapelai vadovavo Petras Bursteika. (Ši kelionė buvo labai įdomi, turininga, įsimintina, nes tuomet, kaip Kultūros skyriaus vedėjų, teko būti vienu iš šios delegacijos vadovų – E.Š.). Su „Jūra“ atvėrėme vartus ir į Vokietijos Rydštato miestą, dalyvavome ir rengėme koncertus visuose svarbiausiuose įvykiuose, pasirašant bendradarbiavimo sutartis ir pan. Vokiečių žavėjo mūsų dainos, šokiai, kostiumai. Ypač jiems patikdavo vokiškai dainuojamos dainos. Į Vokietiją vykome du kartus. Įsimintini koncertai Latvijoje, dainų šventėse ansamblių vakarai Kalnų parke, Tauragėje pirmą kartą surengti ansamblių vakarai, dalyvaujant ansambliui „Lietuva“. Ansamblių vakare Kalnų parke teko garbė būti vyr. dirigentu, gerai prisimenu emocijas, kurias patyriau diriguodamas ten kūrinių „Šeriau, šeriau sau žirgelį“. Metai, praleisti dirbant su „Jūra“, buvo labai įtempti, bet ir labai kūrybingi. Tai turbūt patys įdomiausi metai mano kūrybinėje biografijoje.

Šiandien ansambliui vadovauja dar jauni, bet jau brandūs ir kūrybingi, darbštūs, reiklūs, sumanūs vadovai – choro vadovas Gintaras Bartušis, baletmeisterė Vilija Krūgelienė, meno vadovas Virginijus Bartušis, akompaniatorė Daiva Bartušienė, kapelos vadovas Saulius Bernotas

Na, kaip gali pamiršti priėmimą pas Prezidentą Valdą Adamkų po Dainų šventės? Tai nuostabu. O dabartiniam ansambliui palinkėčiau tęsti tradicijas ir niekada neišnykti.

Genovaitė Červinskienė, choro vadovė nuo 1986 iki 1989 metų, pokalbio metu vis prisiminusi darbo metus „Jūroje“ kaip vienus šviesiausių ir gražiausių. Pasak jos, ansamblyje ji sutiko labai šiltus, draugiškus, gerus žmones, kuriuos labai gerai atsimena iki šiol. Jai atmintyje nuostabi Kalnų parko atmosfera per Dainų šventę, neišblėšę įspūdžiai iš kelionės į Gruziją. Anot Genovaitės, darbas ansamblyje jai buvo šventė ir atgaila po sunkaus darbo su mokiniais Muzikos mokykloje.

– Mieli ansambliciai, linkiu, kad ir ateityje Jus vienyty pomėgis savo laisvalaikį skirti tautiškos muzikos, dainos ir šokio propagavimui. Tik Jūsų dėka tautinis kostiumas, tautinė muzika, šokis ir daina gyvuos ir kelias iš kartos į kartą. Tad geriausios Jums kloties, kūrybiško polėkio, sėkmės visur ir visada, – nuoširdžiai linki buvusi choro vadovė Genovaitė Červinskienė.

Danutė Petraitienė, muzikos mokytoja, žinoma chorvedė, choro vadove dirbo nuo 1989 iki 1994 metų: – Mane pakvietė tuometinė vykdymo komiteto pirmininko pavaduotoja Valerija Spudvilienė, kad sutikčiau perimti chorą iš Genovaitės Červinskienės, kuri išėjo į gimdymą atostogas. Buvo stiprus šokių kolektyvas, choras buvo paruoštas 35 metų jubiliejui, vykome į Latviją. Pagrindinius dalykus išskirčiau – bendradarbiavimo sutarties pasirašymą 1993 metais Rydštate, kur buvo labai atsakingas koncertas. Prisiminkime, koks sudėtingas laikotarpis buvo, kiek visokiausių neaiškumų, daug baimių. Net instruktažą prieš išvykstant mums visiems vedė Renė Barščiauskas. Buvo baugu ir įdomu. Dabar jau viskas kitaip. Koncertų daug turėjome Vokietijoje, vyko gatvių šventės. Labai atsakingai ruošėme kūrinius vokiečių kalba. Pvz., kūrinius „Anikė iš Tarau“ ar „Kinder der Liebe“ (Meilės vaikai). Tūkstantinė žiūrovų minia salėje juos klausėsi atsistojusi.

Antras įsimintinas momentas – tautinė dainų šventė 1994 metais. Apversti viską reikėjo. Nebuvo nei kūrinių, nieko. Vykom į seminarus, reikėjo persiorientuoti. Iš įrašų man pačiai reikėjo užrašyti natas, žodžius. Šitaip buvo paruoštas repertuaras. „Arba mus išneš ant rankų, arba įmes į Nerį“, – taip kalbėjo vyriausi vadovai. Išnešė ant rankų. Vasarą karjerą užbaigiau koncertu vokiečiams, kurie atvyko į Tauragę po sutarties pasirašymo. Buvo koncertas ir įsimintinas piknikas Lakštingalų slėnyje. Paprastai buvo, bet įsimenančiai. Po to panaikino choro vadovo etatą. Teko išeiti. Vėliau tas etatas vėl atsirado. Linkiu dabartiniam chorui atsinaujinimo ir atjaunėjimo, kantrybės ir ištvėrmės choro vadovui ir visam ansambliui.

Birutė Sagatauskienė, baigusi vidurinę mokyklą 1962 metais, pradėjo šokti ansamblyje. Šoko solines partijas ir su šokių taip susigyveno, kad iki šiol nebesiskiria ir yra viena žinomiausių Tauragės krašto choreografių, įvairių rajoninių, zoninių, respublikinių švenčių, festivalių vyriausioji šokių vadovė. 2007–2016 m. ji vadovavo „Jūros“ šokėjams. Jos suburta šokių grupė „Vėjava“ dažna „Jūros“ koncertų partnerė, nes daugelis „Vėjavos“ šokėjų yra buvę „Jūros“ šokėjai, pelnę aukščiausią apdovanojimą – „Aukso paukštę“, yra buvę daugelio konkursų laureatai.

– Be abejo, įsimena visos respublikinės dainų šventės, konkursai, kuriuose kaip šokėjai, o vėliau ir kaip vadove teko dalyvauti. Atmintin įsirežė pirmoji kelionė į Gruziją, vėliau į Italiją, Vengriją, Lenkiją, Turkiją, Baltarusiją, Kariją. Dabartiniams šokėjams noriu palinkėti ištvėrmės ir energijos, vyresniesiems – sveikatos. Jaunimas dabar dažnai išvyksta studijuoti ar gyventi į Europos šalis, ir lai jie neša savo išmokytą liaudiško šokio paveldą po visą pasaulį, tegul myli, gerbia, rodo kitiems mūsų tautinį kostiumą. Vadovams linkiu kūrybiškumo, stiprybės, ištvėrmės, nes jos labai reikia visada, dirbant su meno mėgėjų kolektyvais.

Vilmantas Tamoševičius, ansamblio meno vadovas 2000–2006 m.

– 2000 metais buvau įdarbintas meno vadovu ir nė nepajutau, kaip pralėkė 6 metai. Per tą laikotarpį

įsimintiniausi renginiai buvo Šiauliuose vykusios parengiamoji dainų šventė, vėliau ansamblių vakaras Kalnų parke 2002 metais. Teko su ansambliu vykti ir į Vokietiją, Rydštatą. Tuo metu buvo labai populiarī televizijos laida „Duokim garo“. Šioje laidoje teko keletą kartų dalyvauti su visu ansambliu – šokėjais, choristais, kapela. Vėliau dar keletą kartų vien tik su kapela grojome. Man, kaip turinčiam dramos teatro režisieriaus specialybę, buvo labai įdomu dirbti muzikiniame žanre, nes muzika visada su manimi buvo kartu. Štai ir dabar gitara tenka groti lengvosios muzikos orkestre. Teko kurti instrumentuotes, diriguoti, pasidomėti šokių specifika ir visu šiuo įdomiu žanru. Ar iš viso reikalingas toks ansamblis, dažnai pagalvojau. Jeigu pilnas sales surenka – reikalingas, vadinasi. Ar, žvelgiant jaunimo akimis, reikalingas toks „archaiškas“ žanras? Ar jis jauniui įdomus? Užplūdo „Jūra“ daug jaunų šokėjų – vadinasi, reikalingas. Ar reikia šiais laikais apsikarstyti šiuolaikinėmis įgarsinimo priemonėmis? Klausytojas, žiūrovas privalo girdėti kokybišką koncertinį garsą, o ne bendrą gaudesį ir bumbsėjimą, kai šoka šokėjai. Privalo gerą garsą girdėti, visus instrumentus. Akustinių variantą palikime XX amžiui. Eikime koją į koją su gyvenimu. Linkiu „Jūrai“ jaustis reikalingai, vis atsinaujinti, eiti su gyvenimu pirmyn.

Gintaras Bartušis, Tauragėje žinomas kaip vienas iš geriausių pianistų, tačiau jau 10 metų dirba „Jūros“ choro vadovu. Pasak Gintaro, ansamblio choro branduolį sudaro patyrę dainininkai, dainuojantys jau po keletą dešimtmečių. Štai Vytautas Laurinaitis – pats garbingiausias choristas. „Jūroje“ jis nuo pat ansamblio įsikūrimo. Tai tikrai unikalus atvejis. Tokių veteranų visoje šalyje turbūt ant pirštų būtų galima suskaičiuoti. Penkiasdešimt metų ansamblyje dainuoja Romualdas Maštauskas, jo žmona Danutė ansamblyje jau 46 metai. Justina Kochienė taip pat 46 metus atidavė ansambliui, 44 metus dainuoja Janina Bajorinienė, 43 – Kęstutis Laskis, 40 su įvairiomis pertraukomis – Eugenijus Šaltis. Kita grupė pretenduojančių į veterano vardą kiek jaunesnė. 21 metus ansamblyje dainuoja choro seniūnės pareigas einanti Daiva Kiniulienė, 20 metų – Aušrelė Neverbickienė, Violeta Mirauskienė, Joana Marozienė ir Reda Būdvytienė. Trečia dainininkų grupė dar vėliau atėjo dainuoti, tačiau jau

irgi yra labai patyrę ir geri dainininkai. Tai Rasa Irtmonienė, dainuojanti nuo 1999 metų, Miralda Jasaitienė – nuo 2005-ųjų, Zita Tamošiūnienė nuo 2006-ųjų, nuo tų pačių metų Daiva Bartušienė ir Tomas Bartušis, Alvydas Grabauskas nuo 2008-ųjų, Aldona Štreimikienė nuo 2009-ųjų, kaip ir žinoma muzikos mokytoja Irena Sadauskienė. Dar po metų atėjo į chorą geros dainininkės, muzikantės Dijana Ažnienė ir Jūratė Banionienė. Šiais metais chore atsirado solidi jėga – buvęs „Lietuvos“ ansamblio dainininkas, vokalistas profesionalas Justas KIRSTUKAS.

– Šiandien chore dainuoja 23 choristai. Tiek užtenka, tačiau jeigu įsijungtų daugiau – būtų ne pro šalį, nes jaunimo praktiškai nėra. Mokyklose visiškai nebeliko chorų, studentai, baigę mokslus, į Tauragę nebegrįžta. Maloni išimtis – Justas KIRSTUKAS. Toks atvejis vienintelis per mano 10 metų darbą su choru, – sako Gintaras Bartušis.

Jis pasakoja, kad ansamblio repertuaras dažniausiai yra nukreiptas į respublikinės dainų šventės repertuarą, į ansamblių vakaro Kalnų parke programą. Jubiliejinė pasaulio lietuvių dainų šventė numatyta 2018-aisiais. Jai pasiruošti

nelengva. Pavyzdžiui, praėjusioje šventėje chorui reikėjo paruošti 23 kūrinius, kai kurie jų net labai sudėtingi. Ir taip kas ketveri metai. Tarp respublikinių švenčių vyksta pasiruošimas joms ir regioninės ansamblių šventės. Porą tokių ansamblių vakarų regėjo ir tauragiškiai vasaros estradoje. Šiomet tokia šventė lapkričio 19 d. vyko Utenoje, bet šįkart tauragiškiai joje nedalyvavo, mat ruošia jubiliejinę programą.

– Kolektyvą rimtam darbui nuveikia gastrolės po užsienį ar kiti atsakingi koncertai. Tuomet ir lankomumas pagerėja, ir rezultatai pasimato. Jei žmonės sužino, kad vyks į Italiją ar į Maskvą, į Kariją ar Vokietiją, Baltarusiją, Lenkiją, darbas tampa kur kas rimtesnis ir solidesnis, – įsitikinęs vadovas.

Dainininkai yra įvairių profesijų žmonės – muzikantai, medikai, žemdirbiai, kultūros darbuotojai.

Žinoma, per tiek metų ansamblyje jau visam laikui paliko daug garbių žmonių, kelios dešimtys kapelos muzikantų, dainininkų, šokėjų. Jų vardai tebėra archyvuose, atvaizdai – senose, bet tokiose mielose ir įdomiose fotografijose. Jie visi kūrė ansamblio „Jūra“ istoriją.

Saulius Bernotas, kaip muzikantas, klarnetininkas, groja ansamblyje nuo 1996 metų, o nuo 1998 metų yra kapelos vadovas. Jis – Muzikos mokyklos klarneto vyr. mokytojas, dar vieno garsaus klarnetininko ir „Jūros“ kapelos muzikanto bei vadovo Petro Burs-teikos mokinys.

– Nuo to laiko, kai pradėjau dirbti kapelos vadovu, kapelos branduolys yra beveik nepakitęs. Trimitininkas Alvydas Nausėda kapeloje trimitu groja iš karto po mokslų baigimo, nuo 1989 metų, kontrabosininkas Kęstutis Batutis – dar seniau, kaip ir smuikininkė Audronė Beišienė, buvęs vadovas Sigitas Kazakevičius, akordeonininkė Neringa Orentienė, smuikininkė Vaiva Bartušienė. Kiek vėliau, bet jau antrą dešimtmetį baigia įveikti kapeloje smuikininkė Audrė Sanijevienė, trimitininkas Donatas Norkus, o mano mama Zosė Bernotienė akordeonu groja jau porą dešimtmečių. Beje, kažkada ir tėvas Jonas yra dainavęs ansamblio chore. Ateina ir jaunų muzikantų, tai labai džiugina. Tai dažniausiai yra buvę ar esantys Muzikos mokyklos mokiniai. Šiandien groja jauna smuikininkė Benita Kovaliovaitė, klarnetininkas Julius Norkus. Bėda ta, kad jaunie-

ji, kai baigia mokyklą, išvyksta mokytis ir dažniausiai nebegrįžta. Dažnai koncertuoja ar dalyvauja konkursuose vien tik kapela, be choro, be šokėjų, su solistais dainininkais. Daug metų dainavo solistai Romualdas Eičas, Eugenijus Šaltis, Virginijus Bartušis. Yra dainavęs Vilmantas Tamoševičius. Eugenijus su Virginijumi viename Utenos kapelų festivalių yra pripažinti geriausiu duetu. Visi muzikantai yra profesionalai arba siekiantys profesionalumo, moka groti iš natų. Su jais dirbti yra paprasčiau, o iš kitos pusės – sudėtingiau, nes reikalavimai yra aukštesni. Daug kartų su kapela važiuojame į įvairias šventes Aukštaitijoje, Žemaitijoje, dalyvavome varžytuvėse „Duokim garo“, „Gero ūpo“, štai prieš dvi savaites grįžome iš Kretingos, kur dalyvavome jubiliejinėje, 25-ojoje, šventėje „Grok, žemaiti“. Įsiminė išvykos į po Europą. Ten tada jau tikrai pajuntame, kad esame lietuviai, kad grojame lietuvišką muziką, nešiojame nepakartojamą tautinį kostiumą. Ir tuo didžiuojamės, nes mūsų klausio, mums ploja. Tokios akimirkos atperka visą išlietą prakaitą, ilgus vakarus, praleistus repeticiuose, – pasakoja Saulius Bernotas.

Tauragės kultūros centras, Lietuvos nacionalinis kultūros centras ir ansamblis „Jūra“ yra respublikinių ansamblių vakarų organizatoriai ir rengėjai. Ansamblių vakaras Tauragės vasaros estradoje 2015 m.

Dinastijos ir šeimos: Sadauskai, Norkai, Batučiai, Bartušiai, Maštauskai, Valinčiai, Stulgai, Skiriai, Ishanbetau, Bernotai, Treikleriai, Venckaičiai...

Ansamblis ypatingas dar tuo, kad jame per šešis dešimtmečius susiformavo ištisos „Jūros“ atlikėjų kartos. Neretai kolektyvo veikloje dalyvavo ir dalyvauja tėvai ir vaikai, broliai ir seserys, ištisos šeimos. Vienas tokių pavyzdžių gali būti garsi muzikantų Sadauskų šeima. Iš tremties grįžusi visa šeima tuoj pat įsijungė Tauragėje į ansamblio veiklą, nes ir Sibire būdami Sadauskai jau muzikavo. Į ansamblių beveik tiesiai iš geležinkelio stoties, kaip pasakoja irgi nuo ansamblio įkūrimo ištakų jame dainuojantis buvęs tremtinys Vytautas Laurinaitis (ansamblyje dainuoja nuo 1956 metų iki šių dienų, yra aktyvus ansamblio dalyvis, veteranas ir ansamblio geroji dvasia), atvyko trys broliai Sadauskai – Alfonsas, Stepas ir Vincas. Jie grojo birbynėmis, lumzdeliais, klarnetais. Vėliau prie jų prisijungė tremties išvengęs brolis Petras. Po to – Petro sūnūs Petras ir Kęstutis. Šiandien ansamblyje dainuoja muzikos mokytoja Irena Sadauskienė. Jie abu su vyru Alfonsu dar spėja groti ir lengvosios muzikos orkestre.

„Jūros“ kapeloje jau antras dešimtmetis trimitu groja Donatas Norkus. Jo tėvelis Zenonas buvo vienas garsiausių ansamblio

šokėjų, vėliau – ir šokių grupės vadovas. Jam dirbant šokių vadovu, „Jūra“ ir gavo pavyzdinio kolektyvo vardą. Dabar į ansamblio kapelą atėjo groti ir Donato sūnus klarnetininkas Julius. Tai gi jau trys kartos.

Prie tradicijų tęsimo galima priskirti ir kontrabosininką Kęstutį Batutį. Šis muzikantas – Tauragės muzikos mokyklos auklėtinis, baigęs fortepijono klasę, grojęs dar mokyklos laikais iš seno tėvo smuiko paties pasidaryta bosine gitara estradinuose ansambliuose, vėliau – garsiajame Kauno politechnikos instituto „Nemuno“ ansamblyje. Grįžęs po studijų į Tauragę, jis nuo 1980 metų kontrabosą groja iki šiol, o jo tėvas, žinomas gydytojas Viktoras Batutis, smuiku griežė „Jūroje“ nuo 1961 iki 1973 metų.

Kapeloje groja mama ir sūnūs – Zosė ir Saulius Bernotai. Mama – akordeono mokytoja, o sūnūs – klarnetininkas, jis yra dabartinis kapelos vadovas. Abu jie taip pat ir lengvosios muzikos orkestro muzikantai.

Ansamblyje jau pusę amžiaus dainuoja vyras ir žmona Romas ir Danutė Maštauskai, šoka Sandra ir Vaidotas Valinčiai, Jonas ir Vitalija Skiriai, Denis ir Kristina

Ishanbetau. Gražu būdavo žiūrėti, kai šokyje kartu sukdavosi mama Gražina Stulgienė ir du jos sūnūs Dovydas ir Gabrielius, dabar studentai.

Unikali Bartušių šeima. Kažin ar panašią rastum kur Lietuvoje. Virginijus Bartušis – ansamblio meno vadovas, jo žmona Vaiva griežia smuiku kapeloje, dukte Virginija, žinoma dainininkė, šoka, jų dukte Vita taip pat grojo smuiku, o šiuo metu groja Gintaro Rinkevičiaus vadovaujamame orkestre ir Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatro orkestre. Choro vadovas – Gintaras Bartušis, akompaniatorė – jo žmona Daiva Bartušienė, o chore dainuoja trečiasis brolis Tomas Bartušis, šoka jo žmona Audronė ir judviejų dvyniai Vilijus ir Julius, šokėja yra buvusi dabar jau studentė Justė, šiuo metu besisukanti ansamblyje „Džigūnas“ Kaune. Ansamblyje šoko ir dabar jau išvykęs Petras Bartušis, Gintaro ir Daivos sūnus.

Kaip teigia Virginijus Bartušis, daug ansamblio šokėjų ir dainininkų, gavę pradžią „Jūros“ ansamblyje, pasklinda po kitus garsius Lietuvos kolektyvus ir tęsia savo meninę veiklą. Neretai pasuka ir profesionalų keliu. Pasak ansam-

blio baletmeisterės Vilijos Krūgelienės, ansamblyje „Voruta“ Vilniuje šiuo metu šoka buvę „Jūros“ šokėjai Deividas Šimkus ir Gabrielė Geštautaitė. Gabrielius Stulga šoka Kauno ansamblyje „Pynimėlis“. Andrius Petkus – „Džigūne“. Antra vertus, buvę šokėjai, tapę senjorais, tęsia veiklą kolektyve „Vėjaiva“ Tauragėje, kuriam vadovauja ilgametė „Jūros“ baletmeisterė Birutė Sagatauskienė. Praktiškai 90 procentų „Vėjavos“ šokėjų yra buvę „Jūros“ šokėjai.

Per 60 metų būta ir daugiau tokių pavyzdžių, ne viena pora yra ansamblyje susipažinusi, „susišokusi“ ar „susidainavusi“ visam gyvenimui. Smuikininkė Gitana Štreimikytė sukūrė šeimą su šokėju Gediminu Venckaičiu, o jos mama Aldona Štreimikienė, jaunystėje buvusi ansamblio šokėja, dabar choro dainininkė, pakeitė chore savo seserį a.a. Birutę Treiklierienę, kaip ir Birutės dukte Diana Treiklerytė-Ažnienė, taip pat atėjusi dainuoti į ansamblių „Jūroje“ šoko Birutė Treiklerytė-Pilypienė, šoko ir jos sūnus Edvinas Pilypas. Treiklerytė-Panorienė taip pat buvo ansamblio šokėja. Štai kokie persipynę vingiai, kuriuose net sunkoka kai kada susivokti.

Jaunimas

Dar nepilnus metus „Jūroje“ baletmeisterė dirbanti žinoma Tauragės choreografė Vilija Krūgelienė subūrė net 26 šokėjų kolektyvą. Tai didelis ir vilčių teikiantis jaunimo būrys. Su šokėjais dirbti nelengva. Ateina dar mokyklinio amžiaus jaunimas, tačiau po keleto metų jie išvyksta studijuoti, ir reikia naujos pamainos.

– Labai įdomu ir džiugu, kad dabartiniame šokėjų būryje vaikinių yra daugiau negu merginų. O visad būdavo atvirkščiai, – sako ji. – Tokios tendencijos labai įdomios. Dauguma jaunųjų šokėjų atėjo iš „Veršmės“ gimnazijos (nėra labai keista, nes choreografijos ten moko Vilija Krūgelienė – E.S.). Tai gimnazijos antrojai, vidurinėje mokykloje būtų dešimtukai. Jie šoks ansamblyje dar porą metų, tačiau reikia ieškoti pamainos. Ir visada jos reikia ieškoti – tokia šio darbo specifika. Teko asmeniškai su kiekvienu pakalbėti, taip pat ir su jų tėvais, kad pritartų. Pritapo labai gerai, jaučiasi saugiai, nes vyresnieji jiems padeda, pataria, pamoko išmokti sudėtingą repertuarą. Buvo keletas porų, kurios pačios pasiprašė priimamos į ansamblių. Tai irgi labai gerai. Yra motyvacija, jaunimas, atėjęs čia, žino, ko nori, ko siekia, tiesiog mėgsta lietuvišką tautinį šokį ir supranta, kad šokti mokėti yra didelė vertybė. Šokėjai dirba daug ir sunkiai. Repetacijos vyksta du kartus per savaitę, bet tenka padirbėti papildomai. Ypač prieš koncertus, šventes, o dabar, prieš jubiliejų, – dar labiau.

Linkėjimai

Giedrius Svilainis, kompozitorius, valstybinio dainų ir šokių ansamblio „Lietuva“ meno vadovas:

– Šiuo metu Lietuvoje išlikusių dainų ir šokių ansamblius galime suskaičiuoti ant rankų pirštų. Tokie kolektyvai visada svyravo ant išlikimo ribos, tik pastarąjį dešimtmetį jie vėl drąsiai pareiškia, kad šio žanro įkūrėjo kompozitoriaus Jono Švedo idėjos visada aktualios bet kokiose santvarkose. Vienas aktyviausių Lietuvoje šio žanro atstovų – ansamblis „Jūra“, kuris, nugalėjęs visas negandas, šiandien savo aktyvia kūrybine veikla ir savitu veidu atstovauja mūsų šalies kultūrai tiek Lietuvoje, tiek visame pasaulyje. Tad jo nueitas 60 metų kelias buvo vingiuotas bei įvairus. Bet turbūt nėra pasaulyje tokių kolektyvų, kurie eitų tik tiesiu keliu. Kiekvienas kūrybinis procesas turi tiek pakilimų, tiek nuopolių. O šio kolektyvo perspektyvos, mano manymu, neribotos. Jis ir toliau sėkmingai dalyvaus Lietuvos dainų šventėse bei sėkmingai

Džiaugiuosi ir sveikinu šios gražios šventės proga! Dėkoju visiems vadovams ir ansambliams – tiems, kurie įkūrė šį ansamblį, tiems, kurie tęsė jo tradicijas, tiems, kurie sunkais ansamblui laikmečiais neišsibėgiojo, nenumojo ranka, o vienijo ir vienijosi, tęsė ansamblio gyvenimą – kūrė ir koncertavo!

Dėkoju dabartiniams ansamblio vadovams ir ansambliams, tęsiantiems „Jūros“ ansamblio istoriją – nūdienos iššūkiai iš jų reikalauja nepaprastai didelio pasišventimo, kūrybingumo ir pastangų!

60 prasmingų ir turiningų metų augino ir skleidė ansamblio sparnus. Skriskite, kilkite! Telydi Jūsų skrydžius kūrybinė sėkmė!

Jolanta Kisielytė-Sadauskienė, Lietuvos nacionalinio kultūros centro vyresnioji specialistė, Lietuvos edukologijos universiteto dainų ir šokių ansamblio „Šviesa“ meno vadovė:

– Ansamblis „Jūra“ yra vienintelis stabiliai veikiantis dainų ir šokių ansamblis Vakarų ir Žemaitijos regione, ir tai jau savaime yra didelė vertybė, nes suburia meniškų polin-

kių žmones bendram darbui propaguojant tautinio meno tradicijas. Ansamblis mobilus, aktyviai veikia už Lietuvos sienų, tad jo įnešamas kultūros sklaidos indėlis, taip pat ir atsakomybė už meninę kokybę, yra dideli. Tačiau ir nuveikti dar yra ką. Žemaitijos krašto žmonės po trupinėlį renka ir kaip brangakmenius pateikia tautinio meno gerbėjams šiam kraštui būdingus etnografinę vertę turinčius kūrinius, tad „Jūra“ taip pat tik praturtėtų, nuosekliai atskleidama regiono muzikinius bruožus.

„Jūra“, be abejo, per ilgus veiklos metus sukaupe milžinišką patirtį, suformavo įvairios stiliškos repertuarą, nuolat teikė savo ansambliams saviraiškos galimybių. Kolektyvas yra miesto gyventojų mėgstamas, suburia kelių kartų atlikėjus, yra vertinamas savivaldoje. Visa tai – kolektyvo gyvybingumo

prielaida. Šalies mastu „Jūra“ yra vienas iš dainų ir šokių ansamblių, kuriuose veikia suaugęsi atlikėjai, tad jiems būdingas santūresnės raiškos stilius, o tai sukuria įvairovę.

Tad tobulėkite, būkite nuoseklūs, kurkite grožį, ir būsite mylimi. Ilgiausių metų.

Romualdas Eičas, ilgametis ansamblio solistas:

– Su „Jūra“ „plaukėm“ gražiai ir kūrybingai. Buvom jauni, labai gerai skambėjo mūsų dainos. Koncertavome Užkarpatėje, Gruzijoje, Zestafonės mieste keletą kartų, Estijoje, Vokietijoje, Rusijoje, Latvijoje, daugybę kartų – savo Tauragėje ir gražiojoje Lietuvėlėje. Dabartinei „Jūrai“ linkiu gero susiklausymo, įtempti „bures“ ir pirmyn, pirmyn...

Algima Juščiuviene, Kultūros centro vyr. renginių ir teatro režisierė:

– „Jūra“ – tai ne tik daina, šokis ir muzika. „Jūra“ – unikalus reiškinys, kuris kryptingai ir nuosekliai darbu pagarbiai įprasmina šalies istoriją, tautinį kostiumą, tradicinės kultūros vertybes. Retkarčiais budina sąžinę, nervina ir mina ant nuospaudų pramoginės kultūros aplinkai.

Linkiu TIKĖJIMO tradicine kultūra. Spalvingo liaudies muzikos skambesio. Per 60 metų sukaupia ilgametę patirtis tegul neišsibarsto ir nepasimeta pramogų apsuptyje.

Virginijus Bartušis, buvęs kapelos vadovas, dabar jau 10 metų viso ansamblio meno vadovas:

– Kiekvienas jubiliejus yra proga atsigręžti į tai, kas nuveikta. Prisiminti kolektyvo istoriją, išėjusius Anapilin, pasidžiaugti dabartimi.

Per tuos metus būta visko – vyko vadovų, kolektyvo narių kaita, būta pakilimų, nuosmukių, išgyvenimų, aukštų įvertinimų. Ansamblio veikla – tai tarsi amžina polifonija, kuriai lemta suktis tai lėčiau, tai greičiau, nes jos variklis – šimtų tauragiškių į ansamblį sudėtos širdys. Ansambliams „Jūra“ – didžiulė vertybė, kurią reikia saugoti ir puoselėti, tai erdvė, kurioje gali prasmingai leisti laisvalaikį.

Daug tauragiškių vienaip ar kitaip yra prisilietę prie ansamblio veiklos, daugeliui jų „Jūra“ yra reikšminga, kelia sentimentus. Jos veikloje dalyvauja šeimos, giminės. „Jūra“ jaugusi į kartas. Maža to, ansambličiai bendrauja ir už kolektyvo ribų, šeimomis. Paklausus bet kurio kolektyvo nario, kas jam yra „Jūra“, manau, atsakymas būtų – tai mano gyvenimo dalis. Turbūt ir šeimos ar draugų susibūrimuose kalbame apie „Jūros“ džiaugsmus ir rūpesčius. „Jūra“ mums jau tapo gyvenimo būdu, o tauragiškiams – net savotišku judėjimu.

Ypač džiugina daug jaunų veidų, kurie su džiaugsmu šoka mūsų liaudies šokius. Tai teikia vilties, kad „Jūra“ gyvuos ir ateityje.

Norisi padėkoti dabartiniams ir buvusiems „jūričiams“, ansamblio „sirgaliams“, visiems, kurie prisilietę prie „Jūros“ istorijos. Jūs visi nusipelnėte padėkos ir gero žodžio. Jūs visi stengiatės išlaikyti tautiškumą, lietuviškumą ir tradicijas.

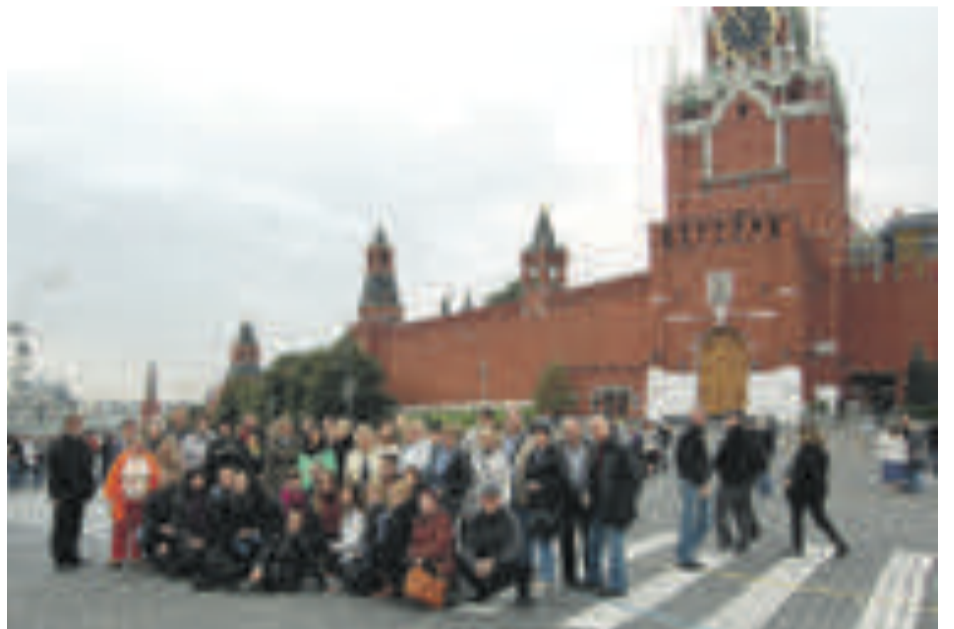
Tegyvuoją Jūra! – linki meno vadovas Virginijus.

Ansamblio kapela dažna televizijos laidų „Duokim garo“ ir „Gero ūpo“ dalyvė. Po pasirodymo televizijos laidoje

2000-aisiais m. ansamblis trečią kartą lankėsi ir koncertavo Vokietijoje, Rydštate

Lietuvos ambasados Rusijos Federacijoje kvietimu „Jūra“ 2011 m. gastroliavo Maskvoje, surengė koncertą Jurgio Baltrušaičio namuose

Skambus vardas „Jūra“ per tuos šešis dešimtmečius buvo minimas, kartojamas labai dažnai ir plačiai: Lietuvoje nepraleista nė viena respublikinė dainų šventė, nė vienas ansamblių vakaras Kalnų parke, koncertuota daugybėje ansamblių vakarų regionuose, Lietuvos ansamblių vakarai ne kartą surengti ir Tauragėje. Ansamblis koncertavo Estijoje, Latvijoje, keletą kartų – Gruzijoje, jis sužavėjo vokiečius Rydštate, rusus Maskvoje, Kaliningrado srities miestuose ir miesteliuose, italus – Italijoje. Jam plojo Baltarusijos, Karelijos, Lenkijos miestų ir miestelių žmonės. Ansamblio kapela daugybę kartų dalyvavo kapelų šventėse Utenoje, Anykščiuose, Ukmergėje, Tytuvėnuose, Kretingoje, Šilalėje, Kaune, Vilniuje, Šiauliuose, Naujojoje Akmenėje televizijos projekte „Duokim garo“ ir „Gero ūpo“, koncertuose Lietuvos kultūros centruose ir t.t.

„Jūra“, atlaikiusi nuosmukius ir pakilimus, potvynius ir atoslūgius, krizes ir netektis, ne kartą lyg Feniksas kilusi iš pelenų, šiandien yra solidus ir šalyje gerbiamas kolektyvas, pasiruošęs savo gražiam jubiliejui ir kviečia jame dalyvauti ne tik buvusius ansamblio dalyvius – muzikantus, šokėjus, dainininkus – bet ir visą Tauragę, kurioje daugybė šeimų, kelios tauragiškių kartos, tikrai turi vienokį ar kitokį ryšį su ansambliu „Jūra“.